

Ruig, romantisch *Sardinië*

OP AVONTUUR OP EEN EIGENZINNIG EILAND

Esther van Veen neemt ons mee naar het zonnige Sardinië. We ervaren de pure charme van de ongepolijste zuidwestkust en ontdekken waarom deze streek het *paradiso* op aarde is voor natuurliefhebbers, actieve vakantiegangers, cultuurminnaars en fijnproevers.

In november werd Sardinië getroffen door de cycloon Cleopatra. Door hevige regenval op de rotsachtige bodem traden rivieren buiten hun oevers en ontstonden plotselinge overstromingen. Vooral in het noordoostelijke deel van het eiland is een enorme ravage aangericht. Gelukkig is het zuidwesten grotendeels gespaard gebleven. De Sardijnen hebben hun leven weer opgepakt.

Een typisch Zuid-Sardijns kerkje in San Sperate

De haven op Sant' Antioco

In de halvemaanvormige haven van Calassetta dobberen tientallen houten zeilboten, vissersboten en plezierjachten

Flamingo's en voetafdrukken

De *maestrale*, de stevige zeewind die de Sardijnse kusten verkoeling brengt, blaast met volle kracht landinwaarts terwijl we langs de lagunes rond de Sardijnse hoofdstad Cagliari rijden. Gefascineerd kijken we toe hoe felroze flamingo's hun vleugels uitklappen en in *slow motion* uit de lagune op lijken te vliegen. Een exotisch tafereel in Italiaanse wateren. Maar of Sardinië nu écht Italiaans is, daar zijn de trotse en eigengereide bewoners van dit paradijselijke eiland niet van overtuigd. Ze beroepen zich op de uniciteit van hun cultuur en karakter, ook wel *Sardità* genoemd. Deze is de afgelopen duizenden jaren gevormd door diverse omstandigheden, waaronder de geïsoleerde ligging en de onherbergzaamheid van de binnenlanden. Van grote invloed waren ook de Nuraghi, een mysterieus volk uit de bronstijd, dat in stammenverband leefde en meer dan 6.500 stenen torens bouwde op het eiland. Ook andere volken zetten voet op Sardijnse bodem en drukten hun stempel op het eiland. De Feniciërs, Romeinen,

Arabieren, Catalanen, Pisanen en Genuezen hebben de lokale cultuur én de Sardijnse keuken sterk beïnvloed. Ik lees in mijn reisgids dat *Ichnusa* (de antieke naam voor Sardinië) voetafdruk betekent, en kan een glimlach om de glasheldere blik van de Oude Grieken niet onderdrukken.

Eiland van contrasten

Het eiland is van een verbluffende schoonheid en heeft verschillende gezichten. Het toeristische noorden wordt gekenmerkt door glamour, hagelwitte zandstranden en jachten vol jets. De zee en stranden in het zuidwesten zijn aanmerkelijk ruiger, leger en ongerepter. Daarnaast vind je er dramatische kustlijnen en een aantal schilderachtige eilandjes waar relatief weinig toeristen komen. Een bijzonder aantrekkelijke streek, dus, voor liefhebbers van rust, natuur en lokale cultuur. Onze reis voert ons de komende dagen langs de mooiste plekken van het authentieke en ongerepte zuidwesten van Sardinië én naar de hoofdstad Cagliari.

Schilderachtig Sant'Antioco

Vanaf de luchthaven van Cagliari gaan we op weg naar onze eerste bestemming: het charmante eilandje Sant'Antioco, dat bij de zuidwestelijke punt van Sardinië ligt. We doorkruisen het droge binnenland waar ontelbare hooibalen van de heuvels af lijken te rollen en cactussen, wilde kurkeiken en olijfbomen het landschap vormgeven. Hier en daar komen we kudde met grazende schapen tegen. Als we via een smalle landbrug het plaatsje Sant'Antioco op het gelijknamige eiland binnenrijden, komen we direct in de pittoreske haven aan. Pastelkleurige huizen langs de kade worden zacht verlicht door de ondergaande zon, en plezierjachten liggen zij aan zij met verweerde sloepen en zojuist binnengevaren vissersboten. *'Buonasera! Siete interessate al pescaturismo?'* roept een jonge visser ons toe. Hij vraagt of we zin hebben morgen mee te gaan vissen en de vangst tijdens een smakelijke barbecue op te eten. Het zogeheten *pescaturismo*, dat ons een authentiek en smakelijk avontuur met lokale vissers belooft

tegen een geringe vergoeding, is relatief nieuw vergeleken met de bekendere activiteiten op Sant'Antioco als zeilen en duiken. Het is dat we een vol programma hebben de komende dagen, anders waren we zeker op zijn uitnodiging ingegaan. We vervolgen onze weg naar het wat verder noordelijk gelegen plaatsje Calassetta, waar we overnachten.

Van Feniciërs tot piraten

In de vroege ochtend wandelen we onder leiding van onze gids Roberta door de smalle, nog slaperige straatjes van Calassetta richting de haven. De Sardijnse met donkere, vurige ogen brengt haar zomers hier grotendeels door in het vakantiehuis van haar familie. Ze vertelt dat het rustige plaatsje nog niet zo veel bezocht wordt door buitenlandse toeristen, net als Sant'Antioco zelf. Onder Italianen is het overigens al wel bekend én bemind. In de beeldschone haven van Calassetta, die halvemaanvormig is en door robuuste palmen omzoomd wordt, dobberen tientallen houten zeilboten, vissersboten en plezierjachten.

Op de kade staan lokale groenteboeren met hun kramen gebroederlijk naast Tunesische kooplieden. Het felgekleurde, in geometrische patronen beschilderde aardewerk dat ze te koop aanbieden, is prachtig. Roberta vertelt dat de rijke geschiedenis van het eiland Sant'Antioco sterk met die van Noord-Afrika en het Midden-Oosten verbonden is. 'In een ver verleden, rond de achtste eeuw v. Chr. stichtten de Feniciërs hier hun grootste nederzetting op heel Sardinië: de welvarende handelspost Sulci, waar mineralen, lood en goud werden verhandeld. De enorme necropolissen met meer dan vijftienhonderd tombes, die zich onder het stadje Sant'Antioco bevinden, zijn de belangrijkste overblijfselen uit die tijd. Je kunt ze onder begeleiding van een gids bezoeken.' De zeevarende Feniciërs waren afkomstig uit het huidige Libanon. Tussen 1.200 en 400 v. Chr. waren zij de belangrijkste koopvaarders in het hele Middellandse zeegebied. Ze verhandelden cederhout voor de bouw van schepen, de verfstof purper, glas en textiel. Daarnaast

stichtten ze talloze kolonies, waarvan Carthago in het huidige Tunesië de bekendste is. Ze rivaliseerden met de Grieken, de Perzen en met de Romeinen, totdat ze door laatstgenoemden werden overwonnen. Onder de Romeinen floreerde Calassetta verder, maar in de middeleeuwen werd het plaatsje herhaaldelijk belaagd en leeggeroofd door piraten.

Exotisch straatbeeld

De zon klimt hoger aan de hemel en Roberta stelt voor een terrasje te pakken op Calassetta's hoofdplein, Piazza Municipio. Tussen krantlezende buurtbewoners nippen we ontspannen van onze cappuccino terwijl we ons verwonderen over de vele wit-met-blauwgekleurde huizen en de elegante, bijna exotische sfeer van het straatbeeld. We zijn het volkomen eens met de beroemde Engelse schrijver D.H. Lawrence, die jaren geleden al inzag dat Sardinië bijzonder was. Hij roemde de betoverende weidsheid van het eiland en stelde dat het anders was, dat het nergens écht aan toebehoorde en dat het zich buiten de tijd en geschiedenis bevond.

De schitterende baaien hebben witte stranden en een zee zo helder dat je tientallen meters onder water kunt kijken

Betoverende baaien

Na een smakelijke lunch van *fregola con vongole*, een soort griesmeelpasta of Sardijnse couscous, lopen we omhoog door de nauwe straatjes van Calasetta. Onze blik wordt getrokken door een kegelvormige, uit gestapelde keien opgebouwde toren. Roberta vertelt dat deze eeuwenoud is en ooit door de Spanjaarden als uitkijktoren werd gebruikt. Het panorama vanaf de toren biedt uitzicht op een romantische baai met een wit strandje en een turkooizen zee, Sottotorre genaamd. Dat smaakt naar meer, dus verkennen we ook de baaien ten zuiden van Calasetta. Schitterend zijn Le Saline en Spiaggia Grande, met smalle, witte stranden en een zee zo helder dat je tientallen meters onder water kunt kijken. Maar de mooiste baai is ongetwijfeld die van Turri; een turkooizen zee omringd door grillige rotsen waarop een eeuwenoude toren prijkt.

Spectaculaire kustlijn

De volgende dag gaan we de ongerepte, ruige kustlijn van zuidwest Sardinië ontdekken. Om precies te zijn het noordelijke deel

van de streek Sulcis Iglesiente, die bekend staat om de ongerepte natuur en de kliffen en begroeide rotspartijen die steil in zee aflopen. Het is een uitgelezen gebied voor actieve wandel- en fietsvakanties. Via bochtige kustwegen passeren we de plaats Iglesias en verlaten mijnstadjes. Verder omhoogklimmend kijken we tientallen meters de diepte in en zien we hoe smaragdgroene golven op smalle kiezelstranden uitrollen. Bij Nebida vinden we een hooggelegen wandelpad langs de grillige, deels met vetplanten en agaven begroeide kustlijn. De stilte is er haast oorverdovend, de vergezichten zijn adembenemend. We rijden verder langs met felgroen struikgewas begroeide hellingen en passeren mountainbikers die fanatiek de heuvels trotseren. Op de achtergrond steken enkele vervallen huizen dramatisch af tegen een panorama van kliffen en een diepblauwe zee. We dalen af naar zeeniveau en rijden langs lege, weidse stranden met galopperende paarden. We maken een stop in Portixeddu, een gemoedelijk, witgekalkt dorpje aan een aantrekkelijke baai. In het eenvoudige eettentje

L' Ancora proeven we het beste uit zee. Verse *calamari*, *fritti misti*, en de Sardijnse specialiteit *bottarga* op *pane carasau*, gedroogde kuit van de harder op een flinterdunne cracker die ook wel *carta da musica* (bladmuziek) genoemd wordt.

Openluchtmuseum

Op weg naar Cagliari besluiten we de volgende ochtend spontaan het kunstenaarsdorp San Sperate te bezoeken. Dit dorp is beroemd vanwege de ontelbare artistieke schilderijen die de muren van het historische centrum sieren. We vallen van de ene verbazing in de andere als we langs stillevens, afbeeldingen van het traditionele Sardijnse boerenleven en zelfs replica's van iconische werken van Picasso en Mondriaan lopen. Toen kunstenaar Pinuccio Sciola de anonieme muren van zijn geboortedorp in de zestiger jaren besloot te beschilderen, had hij niet kunnen vermoeden dat zijn dorpsgenoten én kunstenaars van over de hele wereld San Sperate in een openluchtmuseum zouden veranderen.

De ultieme vismarkt

We bereiken Cagliari. De verrassend sfeervolle hoofdstad is beroemd om de levendige Mercato San Benedetto, de markt met de grootste visafdeling van heel Sardinië. Het aanbod van zeevruchten en vis is werkelijk fenomenaal. Daarnaast is het de perfecte plek om de vissers, groenteboeren, kooplieden én de inwoners van Cagliari te ontmoeten, zoals de *locals* Pasquale en Ina Talana, die hier iedere zaterdag hun boodschappen komen doen. Pasquale vertelt me dat Cagliari een stad van fijnproevers is. Dat belooft wat! Pasquale wordt hartelijk begroet door een aantal visverkopers die hij bij naam kent. Hij vertelt ons dat hun families al generaties lang vis aan de man brengen op deze markt. We kijken onze ogen uit als we langs bakken vol glinsterende, zilverwit geschubde vissen en toonbanken vol bebloede vissenkoppen geleid worden. Enorme, rechtopstaande snuiten van zwaardvissen worden als trofeeën tentoongesteld. Octopussen bungelen in de lucht en

worden gepassioneerd aangeprezen. De kooplui hakken er lustig op los terwijl de klanten zich voor de kramen verdringen. De geur van de zee stijgt op uit schalen vol garnalen, krabbetjes, oesters, mosselen en venusschelpen, die versierd zijn met peterselie en schijffjes citroen. Bij een kraam met netjes vol mosselen is het razend druk. Hier kopen Ina en Pasquale een portie *cozze* voor vanavond.

Eclectisch Cagliari

Na deze bijna feestelijke aanslag op de zintuigen besluiten we Cagliari verder te ontdekken. Als we over de smalle keitjes van de straten in het eeuwenoude stadsdeel Castello omhoog lopen richting de stadsmuren, passeren we zowel traditionele en ambachtelijke winkels als de hipste designwinkels. Blijkbaar heeft deze intrigerende stad – net als Sardinië zelf – meerdere gezichten. Zo vind je op de Fenicische fundamenten een Romeins amfitheater, middeleeuwse Spaanse vestingen, Pisaanse torens en barokke kerken. In het befaamde Museo

Archeologico kun je een indrukwekkende collectie prehistorische godinnenbeelden en bronzen figuren van de Nuraghi bewonderen. Tegen dit eclectische decor speelt het moderne leven zich af, met in de hoofdrol een bevolking die met beide benen in de 21e eeuw staat. Ze gaat gekleed in de nieuwste mode en houdt tegelijkertijd tradities in ere. Het is zaterdagavond en het is druk op straat. Op een paar toeristen na, zijn het voornamelijk *Cagliaresi* die de terrassen en trappen van het historische centrum bevolken.

We besluiten de avond op het hooggelegen terras van het eeuwenoude *bastione*. Met een glas prosecco kijken we uit over de Golf van Cagliari, die bezaaid is met verlichte vissersboten. Dan verzucht ik dat ik morgen niet wil terugkeren naar de Hollandse kou. Ik voel me helemaal thuis op dit heerlijke eiland en besef op dat moment ten volle waarom de Italiaanse zanger Fabrizio De André voorstelde dat God het Paradijs naar Sardinië zou modelleren. *Infatti*, helemaal mee eens!

Eten

U' Palacca

Dit sfeervolle restaurant met een fijn terras ligt vlakbij het hoofdplein van Calasetta. Je kunt hier terecht voor de lekkerste vis en *antipasti di mare*. Probeer eens de *gamberi alla Catalana*, garnalen met rode ui, kers-tomaatjes en limoensap. *Via Marconi 51-57, Calasetta*

L'Ancora

Het terras van dit eenvoudige visrestaurant kijkt uit over de baai van Portixeddu. De verse vis en zeevruchten zijn overheerlijk, net als het typisch Sardijnse *pane carasau con bottarga*. Het tentje is bijzonder populair bij de lokale bevolking. *09010 Portixeddu*

Ristorante Antica Cagliari

Dit restaurant ligt in een smal straatje in het historische centrum van Cagliari, en staat bekend om de smaakvolle, verse gerechten en de uitstekende lokale wijnen die er geserveerd worden. Proef de verse *pasta con cozze* (mosselen) met tomatensaus! *Via Sardegna 49, Cagliari*

Actief op Sardinië

Sardinië leent zich uitstekend voor actieve vakanties. Het eiland Sant'Antioco is de perfecte uitvalsbasis voor heerlijke **zeiltochten** (www.sardiniasailing.com), **pescaturismo** (www.ittiturismoinsardegna.com) en **duiken** (www.coral-reef.it en www.shardanadiving.it). Sant'Antioco en de kust in de omgeving van Cagliari zijn goede plekken om te **kitesurfen**. De ruige kustlijn van Sulcis Iglesiente is bijzonder geschikt voor actieve **fiets- en wandelvakanties** (www.sulcisiglesiente.eu). Langs de kust kun je tevens door de duinen **wandelen of paardrijden** (www.true-south-sardinia-holidays.com).

Slapen

Cà de Anna

Heerlijke vakantiewoning nabij het strandje Sottotorre. Het huis biedt plaats aan een groep tot acht personen en is ingericht in traditionele vissersstijl, met gebruik van Calasetta's karakteristieke kleuren wit en lichtblauw. *Via Diaz 11, Calasetta* | Vanaf € 500,- p.w. | www.cadeanna.com

Hotel Sardus Pater

Dit eenvoudige hotel is gelegen op een heuvel en biedt spectaculair uitzicht op de baai van Golfo di Leone en het strand van Portixeddu. In de omgeving van het hotel, dat op 800 meter van het strand ligt, kunnen schitterende wandelingen worden gemaakt. *Loc.Portixeddu 09010, Fluminimaggiore* Vanaf € 90,- p.n. (2p) | www.hotelsarduspater.it

Miramare Boutique Hotel

Dit eigenzinnige en charmante boetiekhotel ligt op een toplocatie aan de boulevard en haven van Cagliari. De kamers zijn elegant en de hoge plafonds zijn voorzien van kroonluchters. Het hotel bevindt zich op loopafstand van de belangrijkste bezienswaardigheden. *Via Roma 59, Cagliari* | Vanaf € 139,- p.n. (2p) www.hotelmiramarecagliari.it

Drinken

Caffè degli spiriti

In deze bar, gevestigd in een eeuwenoud *bastione*, kun je genieten van een glas prosecco of lokale wijn met wat hapjes. Het terras biedt geweldig uitzicht op de golf van Cagliari en wie helemaal wil relaxen, kan onderuitzakken in een van de witte hangmatten. *Bastione Saint Remy, Cagliari* | www.caffedeglispiriti.com

Reizen

Cagliari – Sardinië

Afstand vanaf Utrecht: ca. 1845 kilometer
Ryanair vliegt vanuit Dusseldorf-Weeze in slechts 2 uur rechtstreeks naar Cagliari. Vanuit Amsterdam vliegen KLM en Alitalia via Milaan of Rome naar Cagliari. Op de luchthaven van Cagliari zijn veel mogelijkheden voor autoverhuur. Wie liever met de eigen auto reist, rijdt naar Marseille, vanwaar een pont vaart naar Porto Torres, dat in het noorden van Sardinië ligt. Hoe dan ook: een auto is onmisbaar als je het eiland wilt verkennen.

Meer Sardinië

In maart verschijnt het boek *Puur Sardinië* van Esther van Veen, een boek boordevol foto's en informatie over het eiland. Namens Esther mogen wij 10 exemplaren van *Puur Sardinië* verloten. Kijk snel op www.desmaakvanitalie.nl/mail-win en maak kans!

ISBN 9789491172540
€ 19,95 Edicola